

# CONTEXTOS

A black and white photograph of a sandy beach. In the foreground, a small, dark, wooden boat is beached on the sand. A small bird is perched on the edge of the boat. The background shows a vast, flat expanse of sand leading to a distant horizon under a pale sky.

REVISTA  
D'ANTROPOLOGIA  
I INVESTIGACIÓ  
SOCIAL

#13

ISSN  
2013-  
0864

# #13

## REVISTA D'ANTROPOLOGIA I INVESTIGACIÓ SOCIAL

# CON TEX TOS

**(Con)textos: revista d'antropologia i investigació social** va sorgir al 2008 per iniciativa d'un grup d'investigadores de la Universitat de Barcelona. Des de 2016 l'Associació Antropologies s'integra a l'equip editorial i a partir del 2021 s'uneixen doctorandes del programa Societat i Cultura del Departament d'Antropologia Social.

**Accés Obert: (Con)textos** facilita l'accés obert al contingut en base al principi que la disponibilitat gratuïta de les investigacions per al públic, fomenta un major intercanvi de coneixements globals.

**Peer review: (Con)textos** inclou la secció d'Articles Originals que ha seguit el procediment de doble revisió cega per experts. Les seccions de Projectes d'Investigació, Ressenyes, Articles Divulgatius i Traduccions, han estat revisats per l'equip editorial.

### Revisors i revisores del número 13

María Paz Aedo, Universidad Diego Portales, Xile.

Oriol Beltrán Costa, Universitat de Barcelona, Espanya.

Mireia Campanera Reig, Universidad Complutense de Madrid, Espanya.

Gemma Celigueta Comerma, Universitat de Barcelona, Espanya.

Max Cortés Espinoza, Universidad Austral de Chile, Xile.

Juan Martin Dabezies, Universidad de la República, Uruguai;

University of Maryland College Park, Estats Units d'Amèrica.

Antonio Gracia Allut, Universidad de A Coruña, Espanya.

Marta Ill-Raga, Universidad de Gante, Bèlgica.

Cristina Larrea Killinger, Universitat de Barcelona, Espanya.

Alejandra Leighton Naranjo, Asociación Latinoamericana de Medicina Social (ALAMES); Sur Patagonia, Xile.

Mònica Martínez Mauri, Universitat de Barcelona, Espanya.

Roberto Morales Urra, Universidad Austral de Chile, Xile.

Carmen Gloria Muñoz Muñoz, Universidad Austral de Chile, Xile.

Mariela Pena, Universidad de Buenos Aires, Argentina.

Susana Ramírez Hita, Universidad Rovira i Virgili, Espanya.

Irene Sabaté Muriel, Universitat de Barcelona, Espanya.

Luis Sanmartin Cava, Universitat Pompeu Fabra, Espanya.

### Editora (Con)textos

Ainhara Del Pozo Nogales

### Editora Convidada

Ximena Lagos-Morales

### Correcció d'Idiomes

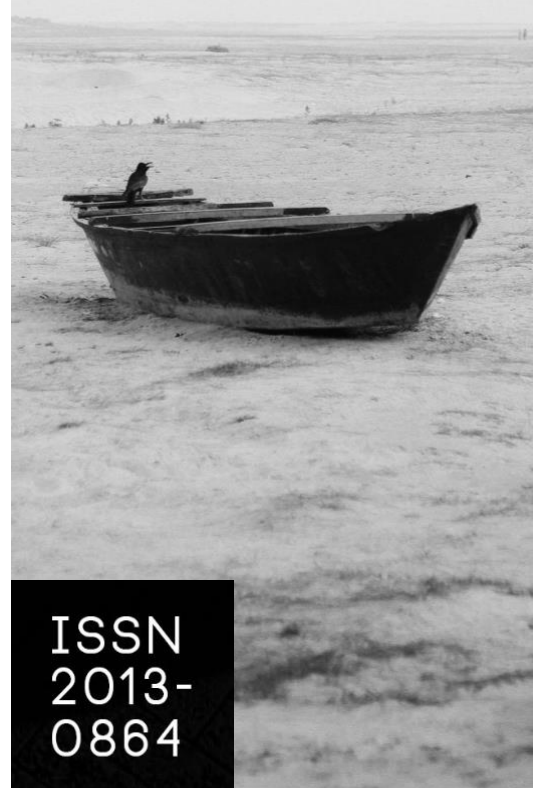
Anna Peñuelas Peñarroya

### Coordinació Maquetació

Astrid Q. Fuentealba

### Imatge

Mariana Rey



Aquesta obra està sota una llicència de  
Creative Commons Attribution 4.0 International

ISSN  
2013-  
0864

La publicació d'aquest número ha comptat amb el suport dels Ajuts de la Comissió de Recerca de la Facultat de Geografia i Història en la modalitat de publicació de revistes, així com amb el suport de la unitat de Revistes Científiques de la Universitat de Barcelona (RCUB).

## SUMARI

### EDITORIAL

#### 15 anys de la revista (Con)textos

Ainhara Del Pozo Nogales i Ximena Lagos-Morales

I

### ARTICLES

#### Tapajós viu, tapajós mort? La lluita per la vida del riu tapajós a través del conflicte amb la mineria il·legal d'or a l'amazònia brasilera

Alice Lima Nin

1

#### Xawiñ Kwñchawaay (Gent del Riu) sense riu: injustícia ambiental i drets fonamentals a la frontera nord-oest de Mèxic. El cas cocopes

Enrique F. Pasillas Pineda

34

#### La disputa pel risc. El conflicte eco-social entre la pesca artesanal i el capitalisme halièutic. El cas de la regió de la Mar Morta en l'istme-osta de Chiapas, Mèxic

Rogelio J. Ramos Torres

68

#### L'aigua és estratègica per a la lluita: dones, mineria i defensa del territori a Tlamanca, Puebla

Verónica Vázquez García i Mayra D. Valdez-Rodríguez

99

#### Acció col·lectiva, conservació socioambiental i defensa del territori en entorns marins, pràctiques de resistència i sabers ambientals afectius de les dones a Ensenada, baixa Califòrnia

Nuria Jiménez García

130

#### Perspectives des de la salut socioambiental sobre els extractivismes entre zones de saqueig i zones d'acumulació

Laura E. Ortega Elorza, Gabriel A. Kepl, Lilian E. Pacheco Magaña, Horacio Pereyra, Paula Re i Damián Verzeñassi

157

#### Quan és plaga? Consideracions de la condició de plaga dels porcs senglars a Catalunya

Sarah Moreno

195

# #13

## REVISTA D'ANTROPOLOGIA I INVESTIGACIÓ SOCIAL

# CON TEX TOS

### SUMARI

#### TREBALLS FINALS DE GRAU

- Embaràs i risc: les ecografies obstètriques durant la gestació a Catalunya** 219  
Arianna Rosich-Soteras

#### RESSENYES

- Ecologías insumisas. Antagonismos al geotopoder de la extracción petrolera (2023)*. Ressenya del llibre de Mauricio González González** 251  
Laura Romero

- Settling Nature: The conservation regime in Palestine-Israel (2023)*. Ressenya del llibre d'Irus Braverman** 261  
Neixé Castellano

#### ARTICLES DIVULGATIUS


- Les disputes pel control del llac de Texcoco, Mèxic** 270  
Luis A. Castillo Farjat

- Cap a una antropologia del canvi climàtic: interrogants, propostes i reptes** 285  
José A. Cortés Vázquez

- Manifest per a una antropologia sobre canvi climàtic. Canvis climàtics i antropologies (per al) avenir. Desafiaments de recerca i acció** 298  
Red de Antropología Ambiental

#### TRADUCCIONS D'ARTICLES ORIGINALS

- Xarxes d'intercanvi i botigues gratis a Berlín: dons i mercaderies en experiències de consum «alternatives»** 304  
Irene Sabaté Muriel

 [revistes.ub.edu/index.php/contextos/index](http://revistes.ub.edu/index.php/contextos/index)

 [contextos@ub.edu](mailto:contextos@ub.edu)

 [@revcontextos](https://www.instagram.com/revcontextos)

 [@contextosub](https://www.facebook.com/contextosub)

 [@contextosub.bsky.social](https://bsky.app/profile/contextosub.bsky.social)



Aquesta obra està sota una llicència de  
Creative Commons Attribution 4.0 International

ISSN  
2013-  
0864



### EDITORIAL

## 15 anys de la revista (*Con*)textos

**AINHARA DEL POZO NOGALES**

[ainharadelpozo@ub.edu](mailto:ainharadelpozo@ub.edu)

Universitat de Barcelona

ORCID: 0000-0001-7107-3889

**XIMENA LAGOS-MORALES**

[ximenalagos@uach.cl](mailto:ximenalagos@uach.cl)

Universidad Austral de Chile

ORCID: 0000-0002-6009-6134

Enguany hem celebrat el quinzè aniversari de la revista (*Con*)textos, creada en 2008 per un grup de doctorands i doctorandes del Departament d'Antropologia Social de la Universitat de Barcelona. La trajectòria de la revista (*Con*)textos s'ha caracteritzat per abastar una àmplia varietat temàtica de recerques procedents de molt diversos llocs geogràfics. Així mateix, des dels seus inicis, la revista es va concebre com a publicació oberta capaç de recollir diferents línies d'anàlisi que reflectissin la varietat d'interessos que existeixen en la disciplina.

# #13

## REVISTA D'ANTROPOLOGIA I INVESTIGACIÓ SOCIAL

# CON TEX TOS

L'aprovació d'una nova normativa de revistes científiques per part de la Universitat de Barcelona ha donat lloc a nombrosos canvis en el procés de gestió editorial. Des del número 12 s'ha consolidat el procés de revisió externa per parells cecs, que permet assegurar la qualitat científica dels articles originals, en ser avaluats per persones expertes de diferents àmbits que acompanyen els autors i autores en el procés de revisió de manera anònima. Així mateix, s'ha implementat el sistema d'identificació d'articles mitjançant l'assignació de números DOI. A més, el 2024 s'ha modificat la llicència de la revista a [Creative Commons - Reconeixement \(CC-by\)](#) que permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que es reconegui l'autoria i la revista. En aquest sentit, es busca posar en valor que la revista sigui d'accés obert en modalitat diamant, la qual cosa no sols afavoreix la generació i difusió dels resultats de les recerques, sinó que també reafirma el nostre compromís amb una antropologia oberta, lliure, crítica i socialment rellevant, en un context marcat per la creixent comercialització del coneixement.

D'altra banda, des de la creació de la revista s'han publicat textos en diversos idiomes, com ara en català, castellà, portuguès, italià i anglès. Aquesta aposta, encara que ha anat variant al llarg del temps, s'ha dut a terme amb l'objectiu d'aconseguir una descentralització de la disciplina antropològica —i de les ciències socials en general— respecte als que tradicionalment han estat els centres dominants de la seva producció. Aquest plurilingüisme, a més de promoure la visibilitat de recerques valuoses que no necessàriament es desenvolupen en l'entorn anglosaxó, facilita també que sigui possible arribar a una audiència més àmplia, que tracti d'anar més enllà de l'acadèmia, i que posi a la disposició de la societat el resultat d'aquestes recerques, específicament d'aquells actors socials involucrats. En aquest sentit, destaquem que, a partir d'aquest número, es



repreñ una iniciativa que ja s'havia realitzat anteriorment en el número 6: la publicació de traduccions d'articles originals en anglès al castellà o català.

Aquest número que tenen davant és resultat d'una convocatòria d'articles sota la línia preferent «Conflicte i justícia ambiental». Aquesta proposta parteix de la constatació que el model de producció i reproducció dominant en les nostres societats, resultat del capitalisme global, està provocant profundes transformacions en els territoris, els cossos i el teixit social. Amb l'objectiu d'aportar al debat actual plantejàvem els següents interrogants: Com dialoguen els conceptes de justícia ambiental i justícia social? Quin és l'impacte per a la vida de les diferents formes d'extractivisme en els territoris a nivell global? Quines experiències de resistència es teixeixen en els diferents territoris? Com podem pensar en alternatives col·lectives al model de desenvolupament social imperant? Com aporta la recerca activista i/o militant a aquests debats?

A partir d'aquesta convocatòria, comprovem satisfactòriament que la nostra crida va obtenir una gran resposta per part d'investigadors i investigadores de tot el món, la qual cosa demostra la rellevància d'aquesta problemàtica i les variades formes en què es tradueix en les diferents geografies. El volum d'articles rebuts ens ha obligat a seleccionar aquells que més s'adeqüen a la política editorial de la revista i que han estat avaluats favorablement en el procés de revisió per parells. De totes maneres, donat l'èxit de la convocatòria, s'ha decidit que el present número i el següent inclouran els articles rebuts en aquesta crida, per la qual cosa tots dos números estaran emmarcats en la mateixa línia preferent de «Conflicte i justícia ambiental». A continuació, es presenten de manera succinta els articles inèdits inclosos en el No. 13.

Com podrà observar-se, el tema central que articula la majoria de les recerques és la interrelació entre aigua i conflicte social i ambiental, explorada a partir dels diversos casos



# #13

## REVISTA D'ANTROPOLOGIA I INVESTIGACIÓ SOCIAL

# CON TEX TOS

exposats en cada article. L'aigua emergeix com un eix central en aquests conflictes, transcendint el seu rol com a recurs natural per a convertir-se en un punt crític de disputa, la qual cosa reflecteix la profunda interdependència entre les comunitats i els ecosistemes en què sostenen el seu mode de vida. Així mateix, destaca com sis dels set articles examinen casos de justícia ambiental en diferents països d'Amèrica Llatina, amb una representació destacada de Mèxic. Els dos últims aborden també estudis a Espanya, específicament a València i Catalunya.

El número s'obre amb l'article d'Alice Lima Nin que explora els impactes de la mineria il·legal d'or al riu Tapajós, a l'Amazònia brasilera, i les resistències locals que busquen protegir aquest ecosistema vital per a la biodiversitat i les comunitats. A partir d'aquest estudi de cas es posa en relleu com l'aigua es converteix en protagonista dels conflictes socials i ambientals i servirà de fil conductor en els articles que li segueixen. En l'article d'Enrique Francisco Pasillas Pineda s'analitza els efectes de les polítiques de colonització, explotació agrícola i indigenisme sobre el poble cucapá, situat a la frontera nord-est de Mèxic. L'estudi examina com aquestes polítiques, juntament amb la gestió de l'aigua, han generat una greu injustícia ambiental que afecta els seus drets fonamentals i el seu mode de vida tradicional.

A continuació, s'inclou l'article de Rogelio Josué Ramos Torres que presenta una anàlisi de les tensions generades a l'Istme de Chiapas, Mèxic, on la modernització impulsada pel govern ha generat un xoc entre les pràctiques tradicionals de pesca artesanal i les lògiques del lliure mercat. En aquest context, el concepte de risc es col·loca com a eix de la identitat i l'organització social de les comunitats pesqueres.



Seguidament, presentem dos articles en els quals la justícia hídrica ocupa un lloc clau, però a més se subratlla en tots dos casos el paper que juguen les dones en els conflictes presentats. En primer lloc, Verónica Vázquez García i Mayra Denisse Valdez-Rodríguez en el seu article examinen la participació de les dones de Tlamanca, Puebla, en la defensa del territori enfront de la mina La Lupe. A través d'entrevistes i tallers, s'analitza com la seva lluita per l'aigua i l'accés a recursos agrícoles les ha portat a mobilitzar-se, destacant la seva escassa representació en espais de decisió. En segon lloc, Núria Jiménez García analitza les pràctiques de resistència i conservació ambiental liderades per dones a Ensenada, Baixa Califòrnia, enfront de crisis socials i ecològiques com la destrucció d'ecosistemes costaners. Es visibilitza el rol fonamental que juguen aquestes dones en la defensa del territori marí, considerant els seus sabers i pràctiques com a formes d'intervenció política.

A continuació, es presenta un article d'autoria col·lectiva que analitza l'impacte de l'extractivisme en la salut i el medi ambient mitjançant estudis de cas a l'Argentina, sobre l'agroindústria de soja i blat de moro, a Mèxic, en relació amb l'agroindústria de l'alvocat, i a Espanya sobre l'extractivisme urbà a València. Des d'una perspectiva de salut social i ambiental, s'exploren les condicions que faciliten aquests processos destructius, les seves repercussions en la salut, el medi ambient i els territoris, i les asimetries generades en termes de justícia ambiental. Aquesta anàlisi s'ha desenvolupat per Laura Elena Ortega Elorza, Gabriel Keppl, Lilian Eréndira Pacheco Magaña, Lisandro Ferrazini, Paula Re, Horacio Pereyra i Damián Verzeñassi.

Finalment, tanquem la secció d'articles inèdits amb la recerca de Sarah Moreno que examina la condició de plaga dels senglars a Catalunya, enfocant-se en com les transformacions del paisatge en dos contextos diferents (urbà a Barcelona i rural al Montsec) contribueixen a

# #13

## REVISTA D'ANTROPOLOGIA I INVESTIGACIÓ SOCIAL

# CON TEX TOS

aquest fenomen. La perspectiva innovadora del text rau a abordar el concepte de «plaga» no com una categoria fixa, sinó com una condició temporal i mutable, vinculada a les relacions entre éssers humans i no humans.

En la secció de projectes de recerca incloem, tal com s'ha anat fent des del número 11, el Treball Final de Grau amb major qualificació del curs 2023/2024 del Grau d'Antropologia Social de la Universitat de Barcelona. Es tracta de l'article d'Arianna Rosich-Soteras en el que explora com la generalització de les ecografies obstètriques ha transformat l'experiència de l'embaràs, enfocant-se en com aquestes pràctiques biomèdiques construeixen la noció de risc en les gestants.

A continuació, es presenten ressenyes de dues obres recents, totes dues publicades el 2023. En primer lloc, la ressenya de Laura Romero sobre el llibre *Ecologías insumisas. Antagonismos al geontopoder de la extracción petrolera* de Maurici González exposa de manera emfàtica les devastadores conseqüències de l'extractivisme petroler en els territoris indígenes de Mèxic. D'altra banda, Neixé Castellano a partir de la ressenya del llibre *Settling Nature: The conservation regime in Palestine-Israel*, examina la intersecció entre conservació ambiental i colonialisme a Palestina i Israel. A través d'una anàlisi crítica, Neixé destaca com les polítiques de conservació, en lloc de ser neutres, es converteixen en eines per a reforçar el control territorial israelià, transformant les pràctiques ecològiques en un instrument d'ocupació.

Seguidament, presentem la secció d'articles divulgatius, que inclou diversos textos emmarcats en la línia temàtica de «Conflicte i Justícia Ambiental». En primer lloc, es presenta l'article de Luis Alfonso Castillo Farjat, en el que analitza com l'expansió de la Ciutat de Mèxic ha portat a la destrucció del Llac de Texcoco, un procés que es remunta a l'època colonial i que continua vigent en l'actualitat a través de projectes com la construcció d'un aeroport. Malgrat els



intents d'ecocidi, l'autor destaca com els pagesos locals s'han mobilitzat per a frenar la devastació del seu territori ancestral, mostrant la seva resistència i capacitat d'agència enfront d'aquests crims ambientals. Tot seguit, s'inclouen dos textos que resulten de la trobada de la Red de Antropología Ambiental<sup>1</sup> celebrada a Sevilla el juny de 2024. Aquesta trobada es va presentar sota el títol *Cambios climáticos y antropologías (para el) porvenir. Desafíos de investigación y acción* | *Alterações climáticas e antropologias do devir. Desafios para a investigação e ação* i es va estructurar a partir de tres eixos principals:

1. Antropologia de les polítiques públiques amb implicacions per a l'adaptació, la mitigació i la justícia climàtica.
2. Percepcions i sabers del canvi climàtic i pràctiques d'adaptació informals i comunitàries enfront dels seus impactes.
3. Acció col·lectiva i nous imaginaris enfront de l'emergència climàtica.

A més de les sessions participatives, es va dur a terme una sortida de camp l'objectiu de la qual va ser abordar problemàtiques locals vinculades a l'emergència climàtica, contrastant les experiències de l'associacionisme veïnal i l'activisme social amb les iniciatives impulsades per les administracions públiques. Es va buscar reflexionar sobre les diverses maneres d'apropiar-se i comunicar el canvi climàtic en contextos pràctics i immediats, així com sobre les accions i

---

<sup>1</sup> La Red de Antropología Ambiental es va crear el 2014 durant el XIII Congrés d'Antropologia per a fomentar l'intercanvi acadèmic i la col·laboració entre especialistes de diferents universitats de la Península Ibèrica. Des de llavors, la Red ha organitzat trobades periòdiques i s'ha consolidat com un espai participatiu per a la reflexió crítica sobre els desafiaments ambientals contemporanis.  
<https://redantropologiaambiental.wordpress.com/>

# #13

## REVISTA D'ANTROPOLOGIA I INVESTIGACIÓ SOCIAL

# CON TEX TOS

propostes d'adaptació a petita escala enfront d'aquest fenomen. Els tres llocs visitats van ser el barri de La Bachillera, el projecte «Life WaterCool» i el Huerto del Rey Moro.

Per això, considerant la vinculació dels temes abordats durant la trobada de la Red de Antropología Ambiental amb la línia temàtica principal d'aquest número, s'ha decidit incloure la transcripció de la conferència inaugural impartida per José A. Cortés Vázquez, titulada *Hacia una antropología del cambio climático: interrogantes, propuestas y retos*. A més, també es podrà trobar el *Manifiesto para una antropología sobre el cambio climático: cambios climáticos y antropologías (para el) porvenir. Desafíos de investigación y acción*, elaborat conjuntament entre totes les persones participants de la trobada. Esperem que tots dos textos ajudin a reflexionar d'una manera transversal sobre els diferents estudis de cas que presenten els articles inclosos en el número.

Finalment, presentem una de les novetats importants d'aquest número, ja que com comentàvem anteriorment, recuperem una secció dedicada a la publicació d'articles originalment escrits en anglès o altres idiomes, que han estat traduïts al castellà o al català. En aquesta ocasió, presentem l'article *Redes de intercambio y tiendas gratis en Berlín: mujeres y mercancías en experiencias de consumo «alternativas»* d'Irene Sabaté Muriel, publicat originalment en la revista *Etnogràfica* el 2009. Aquesta contribució ofereix una mirada crítica a les dinàmiques de consum alternatiu a Berlín, abordant temes clau com l'intercanvi i la revaloració dels béns fora dels circuits comercials tradicionals.

Des de l'equip editorial de la revista *(Con)textos*, ens complau presentar aquest número, resultat de mesos de dedicació i que esperem que sigui del vostre interès. En primer lloc, volem agrair als autors i autores per la confiança i el temps dedicats al procés editorial. Així mateix, aquest procés no seria possible sense el treball exhaustiu i rigorós de les persones revisores, les



quals sens dubte han contribuït a fer possible aquesta publicació. Aquesta tasca desinteressada és un component fonamental en el procés de publicació científica, que fa possible que ara pugueu llegir aquestes pàgines. Amb aquestes línies tanquem aquest breu editorial d'aniversari i, com sempre, us animem a participar en les pròximes edicions de *(Con)textos*, enviant articles inèdits, divulgatius, traduccions d'articles i ressenyes.

**Este artículo se debe citar como:**

Del Pozo Nogales, Ainhara y Ximena Lagos-Morales. 2024. "15 años de la revista *(Con)textos*". *(Con)textos: Revista de Antropología e Investigación Social*, no. 13 (noviembre): I-IX. <https://doi.org/10.1344/contxt.2024.13.I-IX>

**Sobre las autoras:**

Ainhara Del Pozo Nogales es doctoranda en Antropología Social en la Universitat de Barcelona. Pertenece al grupo de investigación *Antropología de les Crisis i les Transformacions Contemporànies*; al colectivo *Observatori d'Antropologia del conflicte Urbà*; y a los grupos de trabajo *Antropologia de l'Estat i de l'Acció Pública y Perifèries Urbanes* del Institut Català d'Antropologia. Actualmente realiza una estancia doctoral en la City University of New York.

Ximena Lagos-Morales es académica e investigadora en el ámbito de Farmacia Clínica y Social en el Instituto de Farmacia de la Universidad Austral de Chile. Sus líneas de investigación son: iatrogenia clínica y social inducida por medicamentos; prácticas pluriculturales de cuidado en procesos salud/enfermedad/atención-prevención; enfoques interseccionales en salud, género, cultura, medicamentos y sociedad; Medicalización y farmacéuticalización de la vida: los márgenes biopolíticos del cuidado.



# #13

## REVISTA D'ANTROPOLOGIA I INVESTIGACIÓ SOCIAL

# CON TEX TOS

---

**Director científic** Gabriel Izard Martínez, Universitat de Barcelona

**Editora** Ainhara Del Pozo Nogales, Universitat de Barcelona

---

### Consell d'Edició

Patricia Bertolin Ros, Universitat de Barcelona, Espanya

Ángela María Castaño Peñuela, Universitat de Barcelona, Espanya

João França, Universitat de Barcelona, Espanya

Rosa Martínez Cuadros, Universitat de Barcelona, Espanya

Anna Peñuelas Peñarroya, Universitat de Barcelona, Espanya

Astrid Quintana Fuentealba, Universitat de Barcelona, Espanya -  
Universidad de Valparaíso, Xile

Martí Torra Merín, Universitat de Barcelona, Espanya

---

### Consell Científic Assessor

Mikel Aramburu Otazu, Universitat de Barcelona, Espanya

Dennis Bejarano, Universidad Nacional de Colombia, Colòmbia

Jenabou Dembaga Susoko, Universitat Autònoma de Barcelona,  
Espanya

Olatz González Abrisketa, Universidad del País Vasco/Euskal Herriko  
Unibertsitatea, Espanya

Alejandro Gorr, Laboratoire SAGE, UNISTRA, França) - Instituto de  
Investigaciones Gino Germani, Universidad de Buenos Aires,  
Argentina

Ximena Lagos Morales, Universidad Austral de Chile, Xile

Luis Lorenzo Córdoba, Associació Antropologies, Espanya

Óscar Muñoz Morán, Universidad Complutense de Madrid, Espanya

Beatriz Pérez Galán, Universidad Nacional de Educación a Distancia,  
Espanya

Clara Rosa Sandbye, Aarhus University, Dinamarca

Adriana Serrano Uribe, Universitat Rovira i Virgili, Espanya

Martha Milena Silva Castro, Associació Antropologies, Espanya

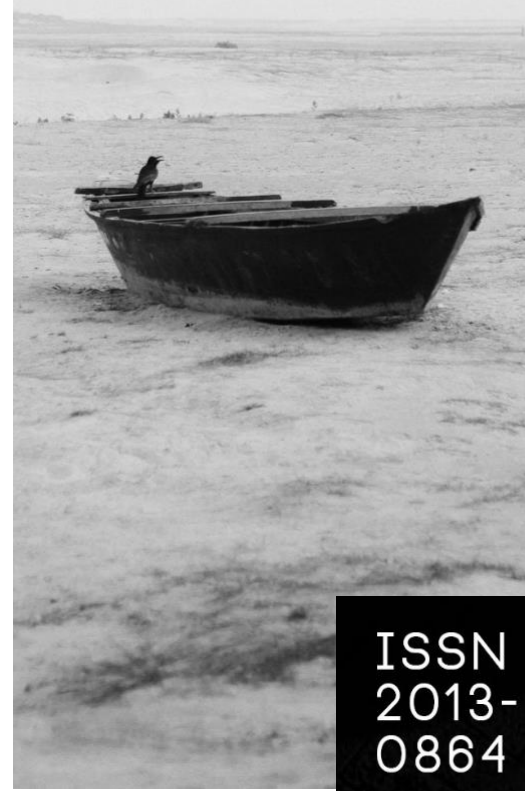
José Julián Soto Lara, Freie Universität Berlin, Alemanya

Maka Suárez, Universitetet i Oslo, Noruega - Kaleidos, Universidad de  
Cuenca, Equador

---



Aquesta obra està sota una llicència de  
**Creative Commons Attribution 4.0 International**



ISSN  
2013-  
0864



REVISTA  
D'ANTROPOLOGIA  
I INVESTIGACIÓ  
SOCIAL

CON  
TEX  
TOS